

● نقد و معرفی کتاب

لکسوس و درخت زیتون

Thomas Frieddman, *The Lexus and the Olive Tree*, New York: , Harper Collins Publishers, 2000, 420 pp.

مختصری است. در هر صورت کتاب فاقد فهرست منابع است و به سبک ژورنالیستی نگارش یافته و به این دلیل برای خواننده جذاب و گیراست.

گرچه در این کتاب، هیچ منبعی به طور خاص مورد اشاره قرار نگرفته، اثری ارزشمند می‌باشد. به بیان دیگر نویسنده به اعتبار نظرات و برداشت‌های خود دست به قلم برده است. علت انتخاب چنین نامی برای کتاب از این قرار بوده که در زمان اقامت نویسنده در بیت المقدس وی درخت‌های زیتون (علامت صلح) کرانه ساختاری رود اردن را به عنوان نوع سمبل سنت‌گرایی انتخاب و دسترسی به محصول هر دو طرف لکسوس و زیتون در خاک طرف دیگر

کتاب لکسوس و درخت زیتون اثر بسیار جذابی در موضوع "جهانی شدن" است. نقطه اتکا و محور اصلی آن جهانی شدن "اقتصاد" بوده و منبعی جدید برای مطالعه و تحقیق در زمینه مسایل مربوط به جهانی شدن است. ابتدا مشخصات نویسنده، ساختار کتاب، سپس محتوا و نقد آن، در زیر مورد اشاره قرار می‌گیرد.

آفریننده این اثر که متولد سال ۱۹۵۳ است پیش از این رییس دفتر نیویورک تایمز بوده و کتاب معروف دیگری را با عنوان از بیروت تا اورشلیم به زیور قلم آراسته است. این کتاب مشتمل بر چهار بخش و بیست فصل و دارای فهرست اعلام و دیباچه

فصل می‌گردد تعریف سیستم جدید، اطلاع‌رسانی، فروپاشی دیوار کمونیزم در جهان و پیشرفت الکترونیکی است.

۲. بخش دوم به بحث‌های مهمی چون شکل‌دهندگان، سازگار شونده‌گان و شیوه‌های تفکر درباره قدرت اختصاص دارد. نکته‌ای که در این فصل وجود دارد تعریف جدید و دگرگون شده قدرت، امنیت و استراتژی و نظایر آنهاست. در این قسمت نویسنده متوجه شیوه‌های نوین در جهان جهانی شده گردیده و تمام این مفاهیم را به فضای الکترونیکی^۱ مربوط می‌داند: امنیت در جابه‌جایی پول و اطلاعات و راهبرد بر مبنای فضای جدیدی که فاصله نقاط جهان را از چند قرن گذشته تا حال تابع معادله‌ای نزولی نموده‌اند. به بیان دیگر می‌توان فاصله نقاط را به یمن سیستم حمل‌ونقل هوایی، علم الکترونیک، شبکه‌های جهان‌گستر ماهواره‌ای و غیره بدون فوت وقت و جابه‌جایی فیزیکی، از طریق جریان گسترده اطلاعات در سطح جهانی با محیط یا دیگری به صفر نزدیک کرد.

۳. بخش سوم به معادلات اقتصادی در سطوح خرد (ملی) و کلان (جامعه بین‌الملل) می‌پردازد و واکنش معترضانه کشورهای ضعیف و فقیر را نشان‌دهنده وضعیت نامتعادل و نابرابری در جهان اقتصاد عنوان می‌کند. نویسنده ضمن

را امکان‌پذیر تعریف کرده است. لکسوس یکی از مدل‌های اتومبیل تویوتا ساخت ژاپن می‌باشد و هدف نویسنده از این نام تأکید کردن بر نهایت سطح صنعت و فن‌آوری و مظهر جهان مدرن است. در این کارخانه برای تولید مدل لکسوس از روبات‌های هوشمند استفاده شده و تعداد کارگران در مقابل آنها رقم اندکی است. نویسنده بر این اساس ارتباط موجود میان جهان پیشرفته و در حال توسعه و همچنین مظاهر سنت‌گرایی و مدرنیسم در بستر جهانی شدن را عنوان می‌کند. به طور کلی این کتاب سطح گسترده‌ای از دانشجویان و پژوهشگران را مخاطب قرار می‌دهد و یک زمینه ذهنی مهم برای مطالعه مسایل بین‌المللی ارایه می‌دهد.

۱. بخش اول تحت عنوان "نگاه به سیستم" به نظام جهانی مدرن می‌پردازد. در این بخش نویسنده زمان فروپاشی دیوار برلین در سال ۱۹۸۹ تا سال ۱۹۹۸ را با عنوان "جهان ده ساله است" تبیین کرده و روند جهانی شدن را جایگزینی برای نظام جنگ سرد می‌شمرد. مؤلف اشاره کرده است همان‌طور که جنگ سرد اصول و قواعد خاصی را برای خود داشت، نظام نوین جهانی نیز اصول و قواعد خاص خود را دارد. مطالعه این بخش به علاقمندان موضوعات تئوریک و تاریخ روابط بین‌الملل توصیه می‌شود. محورهای اصلی این بخش که شامل ۷

1. Cyber Space

آمریکا به لحاظ پتانسیل‌های موجودِ خود، بالفعل و بالقوه توانایی و استعداد تحقق مأموریت ثبات دهنده را به انجام برساند.

امیرمسعود اجتهادی

مرکز مطالعات حقوقی و بین‌المللی

دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی

بررسی ابعاد چگونگی ورود به نظام اقتصادی در حال جهانی‌شدن و آثار و تبعات آن را در کل مبادلات اقتصادی جاری و ساری می‌داند.

۴. بخش چهارم به بررسی واکنش‌های مختلف

نسبت به نظام نوین جهانی پرداخته و اذعان

می‌شود که سیستم نوین جهانی باید به اتکای

یک «ثبات دهنده» بنا شود و ایالات متحده

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پڙهه ښکاري ځايون انساني و مطالعات فرهنگي
پرتال جامع علوم انساني